

Diuzhaw Deng Rizdin Rangh Hwnjdaeuj

□ Loz Nanz sij Moz Liujvei hoiz

Gujiyiz youh naeuz: “Gyoengqde cungj naeuz daeuhfouh mwngz ndeigwn, gou siengj daeuhfouh mwngz itdingh gig ndei gai.”

Daeuhfouh buznoix youq daengx diuz haw cungj mizmingz, dwg aenvih buzdaih son ndaej ndei. Buznoix haq hawj goeng seiz cij cibgouj bi, ngamq haeuj ranz goeng mboengq haenx, buznoix lij lumj seiz dahsau nei, dwngdwngdwnq yamq din byaij roen, aj bak riugwgw. Buzdaih gig yiemz buznoix yiengh haenx byaij roen caeuq riu, de couh daj “binjdwz vah yienghsiengq dinfwngz” daeuj son-gyauq buznoix. “Binjdwz vah yienghsiengq dinfwngz” dwg naeuz “gij binjdwz mehmbwk、gij vah mehmbwk、gij yienghsiengq mehmbwk、gij dinfwngz mehmbwk”. Gij binjdwz mehmbwk iugouz mehmbwk gaenx youh mbaet gwn mbaet yungh, lij au hauqswnh; kij vah mehmbwk iugouz mehmbwk rox gangjavah, gangj vah habngamj; kij yienghsiengq mehmbwk iugouz mehmbwk ndang seuq sibgvenq ndei; kij dinfwngz mehmbwk iugouz mehmbwk itdingh au hag rox dajcawj、dajnyib、guhsiuq.

Doiq “gij dinfwngz mehmbwk”, buzdaih couh dwg iugouz buznoix rox guh daeuhfouh.

Guh daeuhfouh yienzbonj dwg yiengh dinfwngz ranzdaiq buzdaih cei q dawz okfwngz cei q haenq ndeu, buzdaih haq hawj goeng liux, yiengh dinfwngz cei q haenq neix hix riengzlaeng de haq gvaqdaeuj.

Buzdaih doiq baenzlawz guh daeuhfouh iugouz gig haeksat, yungh gijmaz raemx, duhhenj ceh geijlai nanz, seizlawz siggau cug diemj daeuhfouh, lij miz guh baenz daeuhfouh liux daeuhfouh ronq baenz geijlai hung cungj miz gangjfab.

Daeuhfouh buzdaih guh ndaej gig ndei. Daeuhfouh hau buzdaih guh haenx, fuengfueng cingcingj, hau oi q nyangq unq; daeuhfouh samgak bauqyouz buzdaih guh haenx, miz limq miz gak, rog henj ndaw oi q. Buzdaih iugouz daeuhfouh buznoix guh haenx caeuq swgheij doxlumj liuxliux bae.

Buznoix youq ranzdaiq seiz coengzlaiz mbouj guh gvaq daeuhfouh. Hainduj, buznoix diemj daeuhfouh mbouj dwg vai q le couhdwg menh le, buznoix bauq daeuhfouh samgak seiz mbouj dwg remj le couhdwg oi q le. Moix daengz seizhaenx, buznoix couh deng buzdaih ndaq caeuq fad.

Gij fuengfab buzdaih fad buznoix gig genjdanh cix gig miz yungh, couhdwg hawj buznoix iekdungx muh duhhenj. Buznoix baez youh baez ok loek, buzdaih couh baez youh baez ndaq caeuq fad de. Ok loek lai, deng ndaq lai, dauqdae j hawj buznoix hag baenz le sojmiz dinfwngz buzdaih guh daeuhfouh haenx.

Buznoix caenhguenj mbouj cie p vah Gujiyiz, hoeng kij vah Gujiyiz cix hawj buznoix ndawsim mbouj cai q lawq caeuq ndeilau. Ngoenzhaw laeng, de doi muh daeuhfouh ndeu, simndum dwk rap daengz gwnz haw gai.

Buznoix gig nanz mbouj bae haw lo. De fatyienh ngoenzhaw seizneix nauhyied le haujlai. Henz diuzhaw cungj dwg bouqdiemq iq aendan iq, gwnzde baij doh le gak cungj gak yiengh doxgai q gai. Couh lien z goeng buz lajmbanj hix daeuj ganj nauhyied, gyoengqde aemq dwk byaekheu lwgmak ndaw ranz ndaem, dawz gai q i gaeuq ndeu bu youq gwnz namh couh youq gizhaenx gai doxgai q lo.

Buznoix nenx youq ndaw vunz lai byaijdoengh, ra benq dieg habngamj ndeu, cuengq doiq rap gwnz mbaq roengzdaeuj, vaiqvet yiengq sei qhenz liuq bae, sim diuqbubbub sikhaek dingh roengzdaeuj. Buznoix fatyienh, mbouj dwg de gag boux vunz ndeu youq guh daeuhfouh gai, dandaeuhfouh buzdaih couh baij youq doiqnaj diuzhaw liz de mbouj gyae.

Buznoix dawz gai qdaeuhfouh oi qhau daj ndaw doengjraemx lau z okdaeuj ngamq daeb baij youq ndaw loz ndei, couh miz vunz byaij gvaqdaeuj cam

古一又说：“他们都说你做的豆腐好吃，我想你的豆腐一定会很好卖的。”

姨婆做的豆腐的确是全街有名，这都得益于婆大的严格调教。姨婆嫁给姨公那年才满十九岁，刚进姨公家门那阵，姨婆还像做姑娘时那样，甩开大脚丫蹬蹬地走路，咧开嘴巴喀喀地笑。姨婆的大脚丫和喀喀咯的笑声招来婆大的嫌恶，她对姨婆的调教就从“德言容功”开始。“德言容功”即妇德、妇言、妇容、妇功。妇德要求女人勤俭、恭顺；妇言要求女子辞令得体谦恭；妇容要求女子整洁规律；妇功要求女子必须学会烹调、缝纫、刺绣。

婆大对姨婆“妇功”的要求就是做豆腐。

做豆腐本是婆大娘家的祖传绝活，婆大嫁给姨公后，这套绝活也跟着嫁了过来。

婆大对做豆腐要求得十分苛刻，选什么样的水，泡多久的黄豆，熟石膏点豆腐的时辰，以及做成豆腐后切豆腐块的大小都有讲究。

婆大能做一手好豆腐。婆大做的白豆腐，方方正整，白嫩初软；婆大做的油炸三角豆腐，有棱有角，外黄内嫩。婆大要求姨婆做出来的豆腐要跟她做的一模一样。

姨婆在娘家时从未做过豆腐。刚开始时，姨婆点豆腐的时辰不是早了就是晚了，姨婆炸的三角豆腐不是焦了就是嫩了。每每这时候，姨婆都会招来婆大的责骂和惩罚。

婆大对姨婆的惩罚很简单却很奏效，那就是让姨婆饿着肚子磨豆子。姨婆一次次地出差错，婆大一次次地责骂惩罚。无数次的出差错和无数次的责骂惩罚终于让姨婆学会了婆大做豆腐的全部手艺。

姨婆虽然不接古一的话头，可古一的话仍然抚平了姨婆心底的犹豫和畏惧。又一个圩日，她推了一磨豆腐，提心吊胆地挑到市场卖。

姨婆很久没赶圩了。她发现现在的圩日热闹了很多。沿街都是小商铺小摊摊，上面摆满了琳琅满目的商品。就连乡下来的老头子老太太也赶热闹来了，他们背来自家种的水果蔬菜，拿块旧薄膜席地一铺也做起了买卖。

姨婆挤进接踵摩肩的人群中，找块合适的位置，把肩上的担子放下来，眼睛迅速往四周扫去，怦怦乱跳的心随即静了下来。姨婆发现，做豆腐卖的并不只她一个人，婆大的豆腐摊就摆在离她不远的街对面。

姨婆把白嫩嫩的豆腐块从水桶里捞出来摆在箩里码好，就有人走过来问价了。果真如古一所言，姨婆的豆腐三下两下就卖光了。姨婆手里捏着钱，直起弯酸了的腰杆。她看见婆大的豆腐也卖光了，正忙着收拾空箩空桶。婆大抬起头，看到姨婆往她这边瞧，她嘴巴张了张，似乎想说什么，最终又没有说出来。婆大挑起收拾好的担子，挤进仍然熙来攘去的人流中。

姨婆舒了一口气，挑起空晃晃的桶准备回家。她终于相信，现在真的可以做买卖了。

古一的锣声仍然不折不扣地在姨婆家门前回响。姨婆又舀起一勺黄豆往磨眼里填。儿子立在一旁埋头用力推转着石磨，磨盘轰轰地飞快转动，压出乳汁一样白花花豆浆。这次泡的豆子胀得很好，做出来的豆腐应该很上称，要多做一些油炸豆腐才行。

姨婆自从摆起摊子做豆腐卖后，生意好得停不住。姨婆先是每个圩日推一磨豆腐，后来是每一天推一磨豆腐，圩日的时候再加推几磨。豆腐的种类也由单纯的白豆腐块增加到油炸三角豆腐。起先，姨婆是干完坡上的活儿再来推豆腐，现在姨婆是推完豆腐再干坡上的活儿，豆腐从副业变成了主业。

姨婆的豆腐生意越做越好，古一敲锣的频率却越来越密。以前古一几个月才敲一次锣，现在却几乎每个月都要敲一次。每敲完一次锣，古一就会躺在床上几天出不了家门。

姨婆又竖起耳朵听，古一喊“朵梅”的声音里已经爬满了疲惫和嘶哑。她叹了一口气，用铁钳夹起一根老木苑往灶火里送。大铁锅里，压在白布下经过细纱布反复过滤过的豆浆已渐渐凝结成块。

(7)

gyaqcienz lo. Caen lumj Gujiyiz gangj nei, daeuhfouh buznoix yaep ndeu couh gai sat lo. Buznoix ndaw fwngz nep cienz, soh hwet gungq naet hwnjdaeuj. De yawjraen daeuhfouh buzdaih hix gai liux lo, cingq muengz dwk sou loz hoengq doengj hoengq. Buzdaih ngiengx gyaeuj, yawjraen buznoix yiengq de baihneix liuq, bak de aj le aj, lumjnaeuz siengj gangj gijmaz, dauqdae j mbouj gangj ok bak. Buzdaih rap doiq doengj sousib ndei, nenx haeuj ndaw vunz lai ndaetoo bae lo.

Buznoix soeng gaemz heiq, rap hwnj doiq doengj hoengq bwh dauq ranz. De dauqdae j saenq le, seizneix caen hawj vunz guh seng’ei q lo.

Sing laz Gujiyiz vanzlij mbouj dingz mbouj duenh youq naj dou ranz buznoix yiengj bae yiengj dauq. Buznoix daek beuzgeng duhhenj ndeu coq roengz congh muh. Daeglwg ndwn youq henz ngaem gyaeuj doi aenmuhrin cienq, buenzmuh cienq–lunglung, nienj ok giengh hausagsag lumj raemxcij nei. Baezneix duhhenj ceh bongz ndaej ndei, daeuhfouh wnggai gig hwnj caengh, au lai guh di daeuhfouh bauqyouz cij ndaej.

Buznoix baij dan gai daeuhfouh, seng’ei q ndei dangqmaz. Buznoix sien dwg moix ngoenzhaw guh muh daeuhfouh ndeu, doeklaeng moix ngoenz guh muh daeuhfouh ndeu, ngoenzhaw cai q lai guh geij muh. Cungjloih daeuhfouh hix daj gai q daeuhfouh hau gya daengz daeuhfouh samgak bauqyouz. Hainduj, buznoix dwg guh hong ndaw reih liux cai q bae guh daeuhfouh, seizneix buznoix dwg guh daeuhfouh liux cij bae guh hong ndaw reih, daeuhfouh daj fouqnieb bienq baenz le cawjnieb.

Seng’ei q daeuhfouh buznoix yied guh yied ndei, Gujiyiz cij roq laz yied daeuj yied dei h. Gaxgonq Gujiyiz geij ndwen cij roq baez laz ndeu, seizneix cix cengdi moix ndwen cungj roq baez ndeu. Moix roq baez laz ndeu, Gujiyiz couh yaek ninz youq gwnz mbonq geij ngoenz ok mbouj ndaej douranz.

Buznoix youh daengj rwz dingq, sing “dojmeiz” Gujiyiz swenj haenx gaenq bienq ndaej gig fuengx caeuq hep. De danq gaemz heiq ndeu, yungh gai q nepdiet nep diuz goengqfaex geq ndeu soengq haeuj ndaw saeuq. Ndaw rekdiet hung, giengh duhhenj yungh baengzriep dauqcungz dai h gvaq, dimz youq laj baengz hau ciemhciemh giet baenz ndaek.

(7)